

Zoon van vroegere strandvoogd wil Rottumeroog niet aan de zee prijsgeven

„Bezettingsactie” moet eilandje redden

Van onze verslaggever
WIM PHYLIPSEN

ROTTUMEROOG — Hendrik Toxopeus — zoon van de vroegere strandvoogd Jan Toxopeus — heeft samen met zijn vrouw Janny het waddeneilandje Rottumeroog „bezet”. Het echtpaar wil met deze actie bereiken dat de eilandjes Rottumeroog en Rottumerplaat behouden blijven en niet aan de zee worden prijsgegeven.

Rijkswaterstaat heeft minister Maij-Weggen van Verkeer en Waterstaat onlangs geadviseerd het onderhoud aan (en de verdere bescherming van) de onbewoonde eilandjes achterwege te laten en de natuur volledig haar gang te laten. Tegen het einde van het jaar zal de minister een beslissing nemen.

Hendrik Toxopeus en zijn vrouw zijn formeel in overtreding omdat op Rottumeroog (en ook op het westelijker gelegen Rottumerplaat) de Natuurbeschermingswet van toepassing is en de eilanden als zeehonden- en vogelreservaat gesloten gebied zijn, dat niet zonder toestemming van Rijkswaterstaat mag worden betreden. Maar burgemeester mr A. Smidt van de Noordgroningse gemeente Eemsmond, waar Rottumeroog en Rottumerplaat gemeentelijk onder ressorteren, zegt geen actie tegen de „bezetting” te zullen ondernemen.

„Ik vind het wel best en ben zeker niet van plan de rijkspolitie te water erop af te sturen om die mensen van het eiland af te sleuren,” zegt Smidt. „Ik begrijp heel goed dat Hendrik en zijn vrouw een grote emotionele binding met het eiland hebben. Ik begrijp ook dat ze met hun actie aandacht voor het voortbestaan van Rottumeroog vragen en ik vind dat dit ook hun recht is.”

De huidige strandvoogd van Rottumeroog en Rottumerplaat, Barend Klammer, die er alleen voor onderhoudswerk komt maar de eilandjes wel al meer dan vijftientig jaar als zijn broekzak kent, heeft ook alle begrip voor de actie van Hendrik en Janny Toxopeus: „Hendrik is er geboren en getogen, dus ik kan best begrijpen dat het hem en zijn vrouw wat doet als besloten zou worden de eilandjes aan de natuur over te laten. Die mensen kun je er ook rustig hun gang laten gaan, want die vernielen echt niks.”

Hendrik Toxopeus liet zaterdag vanaf het eiland weten dat hij en zijn vrouw bereid zijn in het voor- en najaar enkele weken met een groep jonge vrijwilligers onderhoudswerk op de eilandjes te plegen als het geld daarvoor door bezuinigingen zou ontbreken. In een uitzending van de regionale zender Radio Noord deed Hendrik Toxopeus wat dat betreft een oproep aan „alle vrienden van Rottumeroog”: „Verenigt u en de schouders eronder. Dan moet het toch mogelijk zijn dat het eiland behouden blijft.”

Hendrik en zijn vrouw willen gere-

kend vanaf vorige week vrijdag hun „bezetting” veertien dagen volhouden. Drinkwater en proviand zijn geen probleem; dat hebben ze met hun schip de Amazone aangevoerd. Zij beginnen met het weer aanleggen van zoetwaterplaatsen voor de vogels en de paden, die altijd op Rottumeroog voorkwamen.

De oude Jan Toxopeus woonde tot zijn pensionering in 1965 met zijn gezin als strandvoogd op Rottumeroog. Zijn vader was er vóór hem strandvoogd. De strandvoogden die na de Toxopeusen kwamen hebben er nooit meer permanent gewoond. Hendrik — 47 jaar oud en voormalig machinist op de kleine handelsvaart — en Janny meerden hun schip vorige week vrijdag af onder Rottumeroog. Zij namen in ieder geval voor eventjes hun intrek in het huis waar Jan Toxopeus de laatste jaren met zijn gezin woonde. Het huis valt op door het vierkante torentje erbovenop, dat naar alle kanten uitzicht biedt over het eiland en de omringende Waddenzee en Noordzee. Sinds het vertrek van Jan Toxopeus wordt de woning gebruikt door mensen van Rijkswaterstaat, die om de zoveel tijd enkele weken onderhoud op het eiland plegen. Ze planten dan bijvoorbeeld helmgras op jonge duintjes of leggen stuifschermen van rijshout aan om duinvorming te stimuleren.

De veronderstelling is, dat als alle onderhoud wordt gestaakt van Rottumeroog en ook van Rottumerplaat niet veel meer overblijft dan een kale zand-

vlakte met hooguit hele kleine stuifduintjes. Daarbij komt dat Rottumeroog en Rottumerplaat door zandafslag aan de westkant en groei van de eilandjes aan de oostkant langzaam in oostelijke richting „wandelen”. Die wandeling leidt ertoe dat als er niks gebeurt over vermoedelijk enkele tientallen jaren eerst het driehonderd hectare grote Rottumeroog en later het negenhonderd hectare grote Rottumerplaat in de diepe (scheepvaart)geulen van de Eems zullen verdwijnen.

De directie Groningen van Rijkswaterstaat en de Dienst Landbouw, Natuur en Openlucht recreatie van het ministerie van Landbouw hebben minister Maij-Weggen in een nota geadviseerd het onderhoud te staken, omdat een natuurlijker ontwikkeling iets zal toevoegen aan de ecologische waarde van dit gesloten, beschermde natuurgebied. De tegenstanders van die visie — niet in de laatste plaats de praktijkmensen van Rijkswaterstaat, die er onderhoud plegen — voorspellen een snelle afakeling van de eilandjes. Tegenstanders zijn ook de leden van de Vereniging van Oevereigenaren (langs de Noordgroningse kust), die Rottumeroog en Rottumerplaat zien als een eerste verdedigingslinie tussen de zee en de vaste wal. Verder zijn de stabiliteit van de scheepvaartgeulen en het tracé van de Noord-Gas Transportleiding, die over de noordoostpunt van Rottumeroog loopt en waardoor Noordzeegas wordt aangevoerd, in het geding.